

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **12 grudnia 2012 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Roman Skrzypek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż SSA Alicja Podczaska
	Protokolant	sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **12 grudnia 2012 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **A. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o odsetki i zaległe świadczenia rentowe

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę **A. K.**

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **27 października 2011 r.** sygn. akt **IV U 165/11**

I.zmienia zaskarżony wyrok w części dotyczącej odsetek jak również poprzedzającą go decyzję ZUS Oddziału w R. z 9 grudnia 2010 r. w ten sposób , że przyznaje wnioskodawcy **A. K. odsetki w ustawowej wysokości za okres od 1 grudnia 2007 r. do 17 grudnia 2007 r. w kwocie **18,13 zł (słownie : osiemnaście złotych 13/100)** w pozostałym zakresie oddalając apelację ,**

II.zmienia zaskarżony wyrok w części dotyczącej zaległych świadczeń rentowych

w ten sposób , że odwołanie odrzuca ,

III.przyznaje od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej **J. K. kwotę **147,60 zł (słownie sto czterdzieści siedem złotych 60/100)** tytułem udzielonej pomocy prawnej z urzędu przed Sądem Apelacyjnym .**

Sygn. akt III AUa 171/12

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 grudnia 2012 r.

Decyzją z dnia 9 grudnia 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w R. wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z 3.08.2010 r. sygn. IV U 1077/10 przyznała A. K. odsetki od wypłaconego wyrównania świadczenia za okres od 18.12.2007 roku do 15.07.2009 r. w kwocie 413,1 zł.

W odwołaniu wnioskodawca A. K. zarzucił, że zaskarżona decyzja jest niezgodna z powołanym w niej wyrokiem Sądu Okręgowego z 3.08.2010 r. oraz przepisami ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Wniósł o zasądzenie od organu rentowego przysługujących mu należności ,

a to;

1. odsetek za okres pominięty przez ZUS tj. od 1.12. do 17.12.2007 roku,
2. zwłoki od przysługującej kwoty odsetek z powodu bezzasadnego zwlekania z ich wypłatą przez ZUS od dnia orzeczonego wyrokiem tj. od 3.08.2010 r. do dnia wypłacenia,
3. świadczenia rentowego w przysługującej wysokości z tytułu całkowitej niezdolności do pracy za optymalny okres tj. od miesiąca stycznia 2005 r. do listopada 2007 r. na podstawie art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalno – rentowej.

W uzasadnieniu odwołania A. K. podniósł, że ZUS nie wykonał należycie wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 3.08.2010 r. sygn. akt IV U 1077/10, bowiem skrócił okres naliczenia zasądzonych odsetek z 1.12.2010 r. na 18.12.2010 r. zaniżając tym samym kwotę odsetek. Dalej zarzucając organowi rentowemu niedbalstwo, brak należytej staranności, błędną analizę dokumentacji medycznej podniósł, iż ZUS wydał niesprawiedliwą decyzję przyznającą mu zaniżoną rentę inwalidzką decyzją z dnia 21.11.2005 r.

Pomimo, że złożył wniosek wraz z kompletem dokumentacji w dniu 12.09.2005 r. bezzasadnie została mu wstrzymana wypłata świadczenia. Wskazał także, że informował dyrektora ZUS pismami z dnia 2.11.2005 r., 22.11.2005 r. i 30.01.2006 r. o wadliwościach opinii lekarskich z dnia 7.10.2005 r. i 18.10.2005 r., konsultantów z dnia 11.10.2005 r. i komisji lekarskiej z dnia 16.11.2005 r. Lekarze komisji pominęli wielopoziomową dyskopatię kręgosłupa szyjnego i piersiowego, rwę kulszową, reumatoidalne zapalenie stawów przebiegające o różnym nasileniu, zmiany na dnie oka II stopnia, zmiany narządowe - uszkodzenie mięśnia sercowego i złamanie żuchwy - deformację wyrostka kłykciowego prawego -po urazie głowy, a istotnym dowodem świadczącym o wadliwości było zaświadczenie lekarskie z dnia 12.07.2001 r. Zarzucił również, że Sąd Okręgowy wydając wyrok z dnia 29.01.2009 r. sygn. akt IV U 624/08 oparł się na opinii biegłych, którzy nie zajęli stanowiska, od kiedy nastąpiło pogorszenie stanu jego zdrowia. Z kolei Sąd Apelacyjny ogłaszając wyrok z dnia 2 .04.2009 r. sygn. akt III AUa 195/09 przyjął, że stan jego zdrowia nie uległ poprawie w stopniu uzasadniającym zmianę stopnia niezdolności do pracy, jednocześnie wskazując, że astma oskrzelowa atopowa powoduje całkowitą niezdolność do pracy, jak i pozostałe zaawansowane schorzenia. Także komisja lekarska ZUS stwierdziła, że jest trwale całkowicie niezdolny do pracy uwzględniając, że data powstania całkowitej niezdolności została już ustalona przez Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 22.05.2001 r., a ustalenie przez lekarza orzecznika ZUS w opinii

z dnia 1.12.2009 r., że od kilkunastu lat jest leczony z powodu astmy oskrzelowej przewlekłej z zaburzeniami wentylacji płuc typu obturacyjnego znacznego stopnia - okresowo ciężkiego - powodującej całkowitą niezdolność do pracy potwierdziła komisja lekarska ZUS w R. w opinii z dnia 25.02.2010 r. Opinie te uwzględniła komisja lekarska ZUS w W..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podkreślił, że zaskarżoną decyzją przyznał wnioskodawcy odsetki od wyrównania świadczenia za okres od 1.12.2007 r. do 30.06.2009 r. działając na podstawie przepisów ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS.

Jednocześnie przedstawił historię ubiegania się wnioskodawcy o rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. W ocenie ZUS roszczenia podniesione w odwołaniu są bezzasadne i powinny być oddalone.

Wyrokiem z 27.10.2011 r. sygn. IV U 165/11 Sąd Okręgowy w Rzeszowie oddalił odwołanie A. K.

Sąd ustalił, że A. K. od 14.04.1997 r. pobierał rentę inwalidzką II grupy. W związku z wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 1.02.1999 r. sygn. akt V U 2812/98 organ rentowy wypłacał mu rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy do 31.08.2002 r. W okresie od 1.09.2002 r. do 30.11.2007 r. otrzymywał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Prawdopodobnie decyzji ZUS ustalających prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy zostało potwierdzone wyrokami Sądu Okręgowego i Apelacyjnego. Na skutek wniosku A. K. o wydanie orzeczenia co do stanu jego zdrowia i przyznania renty na dalszy okres, wnioskodawca został skierowany na badania lekarskie, po przeprowadzeniu których lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 18.12.2007 r. i komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 1.02.2008 r. ustaliły, że odwołujący jest częściowo niezdolny do pracy. W oparciu o orzeczenie komisji, ZUS wydał decyzję z dnia 5.02.2008 r. na mocy której przyznał A. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres do 31.12.2009 r.

W związku z odwołaniem A. K. Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 29.01.2009 r. sygn. akt IV U 624/08 zmienił wymienioną wyżej decyzję, w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 1.12.2007 r. na okres dwóch lat. Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 2.04.2009 roku sygn. akt III AUa 195/09 oddalił apelację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego. W wykonaniu wyroku organ rentowy wydał w dniu 22.06.2009 r. decyzję na mocy, której ponownie ustalił dla A. K. od 1.12.2007 roku rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres do 30.11.2009 roku, jednocześnie wypłacając wyrównanie za okres od 1.12.2007 r. do 30.06.2009 r.

W dniu 2.07.2009 r. wnioskodawca zwrócił się do ZUS o wypłatę zaległych świadczeń rentowych od 1.12.2004 r. wraz z odsetkami. W związku z wydaniem decyzji odmownych przez organ rentowy, skarżący wniósł odwołanie, po rozpoznaniu którego Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 6.11.2009 r. sygn. akt IV U 1644/09 oddalił odwołania od decyzji z dnia 22.06.2009 r. Na skutek apelacji wnioskodawcy, Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 4.03.2010 r. oddalił odwołanie w zakresie żądania wyrównania świadczenia za okres od 1.12.2004 r. do 11.2007 r., przekazując jednocześnie wniosek o wypłatę odsetek za okres od 1.12.2007 r. do daty równania świadczenia rentowego do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych.

W wyniku rozpoznania tego wniosku ZUS decyzją z 2.06.2010 r. odmówił A. K. prawa do odsetek za okres od 1.12.2004 r. do 30.11.2007 r.

Z kolei decyzją z dnia 29.06.2010 r. ZUS skorygował uprzednią decyzję stwierdzając, że odmawia wypłaty odsetek za okres od 1.12.2007 r. do dnia wyrównania. W wyniku odwołania A. K. Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 3.08.2010 r. sygn. akt IV U 1077/10 zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 2.06.2010 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie wyrównania świadczenia rentowego za okres od dnia 1.12.2007 r. do daty wyrównania świadczenia rentowego zgodnie z treścią decyzji z dnia 22.06.2009 r. oraz odrzucił odwołanie w części dotyczącej żądania wyrównania świadczenia rentowego za okres od dnia 1.12.2004 r. do dnia 30.11.2007 r. W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż pomiędzy tymi samymi stronami tj. A. K. i ZUS została już prawomocnie osądzona sprawa o to samo roszczenie tj. wypłatę wyrównania świadczenia rentowego za okres od dnia 1.12.2004 roku do 30.11.2007 r. o czym świadczy wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 6 listopada 2009 r. sygn. akt IV U 1644/09, który uprawomocnił się na skutek oddalenia apelacji przez Sąd Apelacyjny w Rzeszowie wyrokiem z dnia 4 marca 2010 r. sygn. akt III AUa 122/10. Dlatego też zasadnym było odrzucić odwołanie A. K. od decyzji ZUS z dnia 2 czerwca 2010 r. w części dotyczącej żądania wyrównania świadczenia rentowego za okres od 1 grudnia 2004 r.

do 30 listopada 2007 r. w myśl art. 199 § 1 pkt 2 kpc. Odnosząc się natomiast do kwestii wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie wyrównania świadczenia rentowego za okres od 1.12.2007 r. do daty wyrównania świadczenia rentowego

podniósł - powołując się na art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.), § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustalaniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 12, poz. 104), art. 118 i 118a ustawy emerytalno-rentowej oraz orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2007 r. sygn. akt P 11/07 (OTK-A 2007/8/97) i wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 r. I UK 159/04, OSNP 2005/19/308 - iż zostały spełnione przesłanki do zasądzenia odsetek, albowiem w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy ponad wszelką wątpliwość należało uznać, że ZUS ponosi odpowiedzialność za nieprawidłowości w ocenie okoliczności faktycznych, skoro przyczyną postępowań sądowych, których finałem było ostateczne wydanie wyroku przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie w dniu 29.01.2009 r. sygn. akt: IV U 624/08 było wadliwe ustalenie przez ZUS częściowej niezdolności do pracy.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie postanowieniem z dnia 21 października 2010 roku sygn. akt III AUz 76/10 oddalił zażalenie wnioskodawcy na pkt II wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 3 sierpnia 2010 r. sygn. akt IV U 1077/10 podzielając stanowisko Sądu I Instancji, iż w sprawie zachodzi powaga rzeczy osądzonej z uwagi na tożsamość podmiotową i przedmiotową ze sprawą toczącą się przed Sądem Okręgowym w Rzeszowie sygn. akt IV U 1644/09. Z kolei wyrokiem z dnia 3 listopada 2010 r. sygn. akt III AUa 745/10 oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 3.08.2010 r. wskazując w uzasadnieniu, iż prawidłowo Sąd Okręgowy przyjął, że organ rentowy był w zwłoce z wypłatą świadczenia już w dacie 1.12.2007 r. i od tej daty zasądził na rzecz wnioskodawcy odsetki ustawowe.

Właśnie w wykonaniu wyroku Sądu Okręgowego z 3.08.2010 r. została wydana decyzja ZUS zaskarżona w niniejszej sprawie.

Mając na względzie treść art. 85 ust. 1 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) Sąd stwierdził, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieprawidłowości w ocenie okoliczności faktycznych, skutkiem czego było wadliwe ustalenie częściowej niezdolności do pracy A. K., a co za tym idzie ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Podsumowując uznał zaskarżoną decyzję za prawidłową bowiem Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznając wnioskodawcy odsetki od wyrównania za okres od 1.12.2007 r. do 30.06.2009 r. wykonał wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 3.08.2010 r. sygn. akt IV U 1077/10.

W apelacji od powyższego wyroku A. K. potwierdził, że domaga się roszczeń określonych w odwołaniu z 18.01.2011 r. to jest:

- zasądzenia odsetek za okres od 1.12. do 17.12.2007 r.,
- kary za zwłokę w wypłacie odsetek zasądzonych przez Sąd Okręgowy od dnia orzeczenia tj. 3.08.2010 r. do dnia wypłaty tj. do 15.01.2011 r.,
- wypłaty świadczenia rentowego z tytułu całkowitej niezdolności do pracy za okres od stycznia 2005 r. do listopada 2005 r. wraz z odsetkami.

W uzasadnieniu apelacji wnioskodawca wskazał, że skoro ZUS nie wniósł sprzeciwu wobec żądań określonych w pkt 2 i 3 odwołania z 18.01.2011 r. czym wyraził aprobatę na zasądzenie zaległych świadczeń rentowych.

Poza tym wskazał, że Sąd I instancji naruszył szereg przepisów, jak art. 5 kpc, 395 kpc, 477¹⁰ § 2 kpc i 233 kpc oraz przepisy ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, jak art. 12 ust. 1 pkt 2, art. 13 ust. 1 pkt 1 i 2, ust. 2 oraz art. 14 ust. 1 pkt 1 lub ust. 2 w wyniku błędnej oceny jego stanu zdrowia, wadliwego ustalenia stopnia niezdolności do pracy, a co za tym idzie nie przyznania renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania lub zmianę wyroku i sprawiedliwe orzeczenie uwzględniające żądania określone w odwołaniu z dnia 18.01.2011 r.

W części historycznej uzasadnienia należy jeszcze odnotować, że postanowieniem z 9.10.2012 r. sygn. III AUa 171/12 Sąd Apelacyjny w Rzeszowie uwzględniając wniosek A. K.sprostował niedokładności w komparacjach:

- wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 27 października 2011 r. sygn. akt IV U 165/11,
- postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 2 kwietnia 2012 r. sygn. III AUa 171/12,
- postanowieniu Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 10 kwietnia 2012 r. sygn. IV U 165/11, III AUa 171/12

dookreślając przedmiot sporu poprzez dodanie po wyrażeniu „o odsetki” słów

„i zaległe świadczenia rentowe”.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy A. K.okazała się uzasadniona jedynie w znikomej części, a mianowicie odnośnie wypłacenia odsetek za okres od 1.12.2007 r. do 17.12.2007 r.

Podzielając szczegółowe ustalenia Sądu I instancji w tej części, należy jedynie przypomnieć, że pkt I wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z 3.08.2010 roku sygn. IV U 1077/10 została zmieniona decyzja ZUS z 2.06.2010 r. w ten sposób, że zostało przyznane A. K.prawo do wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie wyrównania świadczenia rentowego za okres od 1.12.2007 r. do daty wyrównania zgodnie z treścią decyzji z 22.06.2009 r. Apelacja ZUS od tego wyroku została oddalona wyrokiem Sadu Apelacyjnego w Rzeszowie z 3.11.2010 r. sygn. III AUa 745/10.

Zaskarżona decyzja ZUS w niniejszej sprawie z 9.12.2010 r. stanowi wykonanie tych orzeczeń i pomimo zadeklarowania, że chodzi o wypłatę odsetek za

okres od 1.12.2007 r. do 30.06.2009 r. to z informacji znajdującej się w końcowej części decyzji wynika, że odsetki zostały wypłacone za okres od 18.12.2007 r. do 15.07.2009 roku.

Ta informacja uszła uwadze Sądu I instancji, dlatego Sąd Apelacyjny zobowiązał ZUS do wyliczenia odsetek za pominięty okres od 1 do 17.12.2007 r. Z pisma ZUS z 17.04.2012 r. wynika, że odsetki za ten okres wynoszą 18,13 zł, a wyliczenie to nie było kwestionowane przez wnioskodawcę (k. 126).

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń z ubezpieczenia społecznego – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego.

Mając na względzie treść przywołanego przepisu Sąd II instancji zmienił

w tej części zaskarżony wyrok, jak również poprzedzającą go decyzję z 9.12.2010 r. i orzekł jak w pkt I wyroku, a to na podstawie art. 386 § 1 kpc. W pozostałym zakresie apelację oddalił na podstawie art. 385 kpc, a miał tu na względzie żądanie przez wnioskodawcę zapłaty zwłoki od odsetek, bowiem obowiązujące przepisy, a w szczególności art. 85 ustawy systemowej nie przewidują takiej możliwości.

Kwestia wyrównania zaległych świadczeń rentowych nie była przedmiotem rozstrzygnięcia w decyzji z 9.12.2010 r., a była już przedmiotem rozstrzygnięcia przez Sąd Okręgowy jak również przez Sąd Apelacyjny, dlatego w tej części Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżony wyrok i odrzucił odwołanie (pkt II wyroku – art. 386 § 3 kpc).

Sąd przyznał od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej J. K. kwotę 147,60 zł tytułem wynagrodzenia nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym (pkt III wyroku), stosownie do

§ 19 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r.

w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).

(...)

(...)

-(...)

- (...)